

Närodla d kul turpolitik

stäm mopro gram

Partistämman 2015

Närodlad kulturpolitik

I kulturen och det fria samhällslivet får vi möjlighet att förstå oss själva och andra bättre. Vi kan utveckla vår kreativitet genom möten med det oväntade. Vi kan både leka och finna sammanhang och mening.

Med den digitala tekniken har mycket kultur och kunskap blivit tillgänglig för så många fler. Det har blivit enklare att sprida kultur och möjligheten till delaktighet är nu större än någonsin. Det digitala samhället har blivit en del av vår vardag. Detta syns inte minst med nya breda kulturformer som dataspel, möjligheter att se föreställningar som görs på en annan kontinent hemmavid eller på den svenska musiken som sprids och uppskattas i stora delar av världen. Med de möjligheter som digitalisering ger får fler möjlighet att finna ett uttryck som passar just dem. Det skapar också företag, jobb och exportinkomster. Med kreativitet växer vi som individer men också som samhälle. Kulturen har sitt egenvärde men bidrar också till mycket mer. Inte minst till kreativitet. Sverige har idag en global ledarposition när det gäller kreativitet och detta är något att vara stolt över och utveckla. Vi har framgångsrika kreativa och kulturella näringar och det finns stor tillväxtpotential. Ökat samspel i kulturfrågor mellan politik, näringsliv och engagerade eldsjälar kan skapa ökade förutsättningar för jobb, lokal och regional utveckling, attraktivitet och turism, kunskapsutveckling och nya exportframgångar. Engagemang som frodas i kulturliv, civilsamhälle och debatt är kitt som fogar samman samhället. I vår vision har alla – oavsett bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller livssituation – möjligheter att delta i kulturliv som rymmer både professionellt buret kultur och amatörers skapande. Sverige blir ett alltmer mångkulturellt land, och detta skapar nya möjligheter. Kultur stärker självförtroende och gör att fler tar tillvara yttrandefriheten. Det i sin tur stärker delaktigheten och demokratin i vårt samhälle. Detta är omistligt för oss och därmed viktigt för samhället att främja. Vi vill främja ett brett kulturliv där nya digitala kulturella uttryck frodas sida vid sida med traditionella kulturformer och där kulturella och kreativa näringar blomstrar.

Attraktionskraft: Kultur

Människor vill bo och verka på en plats som är intressant och kreativ. Attraktionskraften för Sverige som nation och alla delar i landet är en viktig framtidsfråga. Kultur med både spets och bredd är betydelsefull som lokaliseringsfaktor. Där måste Sverige ligga i framkant för att klara internationell konkurrens. Detta är gynnsamt för att attrahera såväl företagsetableringar och rekrytering av arbetskraft som främjande av besöksnäringen.

Det är viktigt att alla får tillgång till ett brett kulturutbud i hela landet. Då skapas också förutsättningar för ett nytänkande och spetsigt kulturliv som också låter tala om sig internationellt. Inte minst är det centralt att alla barn får möta många olika kulturyttringar så att de kan finna sina egna uttryck. Det skapar också en grogrund för bildning att bära med sig genom livet. Vi vill därför bredda satsningen på skapande skola som finns i grundskolan och som nuvarande regeringen nu också valt att utvidga till förskolan, till att gälla även gymnasieskolan.

Möjligheten att både ta del av kultur och själv skapa genom digital teknik måste tas tillvara. Vi har nu till exempel en framgångsrik svensk bransch för dataspel och apputveckling, ett kreativt entreprenörskap som engagerar många i dag. Vi vet inte vilka nya kulturella yttringar som kommer att uppstå när tekniken utvecklas. Med detta krävs ett öppet förhållningssätt från offentligt håll så att även ungas aktiviteter på internet kan få stöd. Även inom traditionell kultur som opera har föreställningar utvecklats för att platsa i det nya digitala visningsfönstret som nu finns.

För att lyfta kulturlivet i hela landet vill vi stärka och utveckla kultursamverkansmodellen, genom att bland annat utöka finansieringen till regional kulturverksamhet. Vi vill också att regionerna i samverkan med den nationella nivån tar fram en nationell kulturplan. Så stärker vi såväl den regionala som nationella kulturen samtidigt som tillgången på kultur i hela landet säkras. Ytterligare ett sätt att skapa såväl nationellt som internationellt intresse för vårt kulturliv är att inrätta ett system för ett nationellt kulturhuvudstadsår. Idén är att en svensk stad vart annat år får statusen nationell kulturhuvudstad. Då kan också mindre städer få uppmärksamhet och chans att visa upp och särskilt utveckla sitt kulturliv.

För att fler människor ska kunna få nya och vidgande kulturella intryck vill vi både sprida och utveckla vårt kulturliv genom internationella kontakter. Det kan exempelvis ske genom samarbete med vänorter, ökad aktivitet inom området via våra ambassader och konsulat och genom direkt utbyte mellan aktiva kulturutövare.

För ett kulturliv i världsklass krävs även goda förutsättningar att sprida och ta del av kultur som skapats i andra länder. För att lyckas med detta och för att främja digitala företag är det viktigt att en gemensam digital marknad skapas i EU. Momsen på tryckta och digitala böcker behöver också snarast jämsställas. Även vissa inhemska regler behöver ses över. Ett exempel är den så kallade dansbandsmomsen som innebär att det är lägre moms om ett band spelar för en sittande publik och högre om publiken dansar. När människor skapar nya immateriella produkter, som musik, film, spel eller appar, måste det finnas ett modernt och fungerande rättsligt regelverk kring detta. De som tar fram en immateriell vara måste kunna ta betalt för den. Så främjas innovation och skapande av en bredd av nya varor och tjänster. Här finns ett äganderättsperspektiv att värna. Samtidigt är det viktigt att värna allmänintresset, till exempel att kunskap tillåts spridas på ett smidigt sätt samt skydd för den personliga integriteten. Med den digitala tekniken som gör kopiering och spridning av immateriella varor enkelt behövs en reform inom såväl patent- som upphovsrätten. Vi behöver en rättsordning som främjar kreativitet, skapande och innovation i vår digitala värld och som samtidigt fyller de krav på personlig integritet vi ställer.

För att säkra den konstnärliga friheten behöver konsten skyddas från direkt påverkan när den betalas av det offentliga, det som brukar kallas principen om armlängds avstånd. Det behövs också modeller för offentlig och privat samverkan i dessa sammanhang så att armlängds avstånd gäller även där. Vi ser gärna sponsring där den konstnärliga friheten samtidigt värnas.

De nationella kulturinstitutionerna måste sprida sin verksamhet i hela landet. Detta kan göras på många sätt. Ett sätt är genom att låta ett antal framträdande regionala scener, som exempelvis Dalhalla, även få status som nationella scener. Då kan till exempel Kungliga Operan ha Dalhalla som sin scen under en tid varje år. Syftet är att främja och inspirera kulturlivet runt om i landet utan att tränga undan den regionalt förankrade kulturen. Det skulle kunna lyfta både den speciella scenen och bidra till att locka nya besökare både inom landet och internationellt.

Det finns en stor internationell marknad för besökare till Sverige. De kan vi attrahera genom att utveckla vårt kulturliv och ta tillvara våra kulturmiljöer. För dessa besökare behövs spännande upplevelser men också vackra miljöer att strosa i, upptäcka och fotografera.

Civilsamhället- en motor för utveckling

Varje människa måste kunna bidra efter förmåga och få förutsättningar att vara delaktig i samhällslivet. Civilsamhället är ofta snabbt på plats när det uppstår behov av organiserat samarbete mellan människor. Inte minst nu när vi har en situation i omvärlden som gör att många människor söker skydd här. Samtidigt har vi nu en regering i Sverige som vill slopa avdragsrätten för bidrag till ideella organisationer. Vi vill ha kvar denna avdragsrätt.

När en idéburen organisation vill samarbeta med det offentliga för att göra samhällsinsatser uppstår ibland svårigheter som beror på att det inte finns tydliga modeller, liksom modeller vid upphandling, att använda. Det kan finnas oklarheter om det juridiska upplägget som gör att ett samarbete riskerar att inte bli av. Därför vill vi utveckla modeller för ett sådant partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga. Då ges möjligheter för att fler samarbeten ska kunna komma tillstånd. Exempel på samarbeten som finns idag är kring rehabilitering för personer som varit i kontakt med psykiatrin, stöd till unga i utanförskap att närma sig arbetsmarknaden och verksamhet för ensamkommande flyktingbarn.

Det finns också områden där det av tradition varit föreningsdrivna verksamheter som fått nya aktörer i form av entreprenörer. Det kan exempelvis handla om återanvändning av produkter eller sportarrangemang. Det har gjort att en marknad har uppstått där det tidigare inte varit någon. Detta har skapat svårigheter för de som arbetar ideellt när exempelvis myndigheter kräver marknadshyra för att låta en förening nyttja dess mark, eller en förening som hjälper medlemmar med att boka resor vid en föreningsträff klassas som researrangör och måste skaffa resegarantiförsäkring. Detta riskerar att urholka föreningsrätten. Det leder till att det är dags för en föreningsrättsutredning, med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och skapa rimliga regelverk för verksamheterna.

Vi kan också se att det finns hinder i systemen på exempelvis flyktingförläggningar. Vi vill alltid se till individen, oavsett om personen ifråga har fått ett personnummer eller inte och oavsett om den personen troligen kommer att få stanna i Sverige eller inte. Vi vill att den enskilda människan ska få utvecklas genom bland annat samröre med det civila samhället. Det handlar om mänsklig bildning, inte bara utbildning. Idag krävs personnummer på deltagarna i en studiecirkel för att vara bidragsgrundande för studieförbunden. Detta vill vi ändra på. Då kommer fler människor få tillgång till det studieförbundet kan erbjuda.

Vi vill förbättra möjligheterna för det civila samhället att göra samhällsinsatser. Ett sätt är bättre kunskap om de utmaningar som finns i samhället. Här kan det offentliga bli bättre på att bjuda in det civila samhället för samtal och samverkan. Det måste också finnas tillgång till samlingslokaler till rimlig kostnad även i städer för att möjliggöra denna typ av aktiviteter. Därför behöver det offentliga på alla nivåer bli bättre på att tillgängliggöra sina lokaler för föreningslivet på tider de annars är outnyttjade. Centerpartiet vill också stödja de samlingslokaler i stadsmiljö och på landsbygden som erbjuder en öppen mötesplats för mångfald, kultur, möten och demokrati.

De som ideellt bidrar till samhället med sitt engagemang måste ha goda förutsättningar för detta. Det finns en trend som går mot fler projektbidrag på bekostnad av grundstöd till ideella organisationer. Det gör verksamheten svårstyrd eftersom det behövs grundstöd för att kunna söka projekt, och inte minst för att utveckla sin verksamhet. För att stärka civilsamhällets möjlighet att vara än mer snabb och flexibel för att ta sig an samhällets utmaningar så vill vi se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga på alla nivåer.

Det finns också gynnsamma skatteregler som gäller inom idrotten som även borde gälla alla allmännyttiga föreningar för att stärka deras möjligheter att bedriva verksamhet, som halva prisbasbeloppsregeln vilken innebär att arbetsgivaravgift inte behöver betalas för idrottsutövare om ersättningen understiger ett halvt prisbasbelopp.

Det är även betydelsefullt med en ökad förståelse för hur föreningslivet, folkbildningen och företagande kan vara sammanlänkat. Inom exempelvis kulturen finns en tydlig koppling mellan den stora musikverksamhet som drivs av studieförbund runt om i landet och det svenska musikundret.

Mångfald av medieperspektiv i hela landet

För att man som medborgare ska kunna ta tillvara sina rättigheter behöver man ha tillgång till kunskap. En viktig källa till kunskap om samhället är professionell journalistik.

Det sker stora och snabba förändringar inom mediaområdet. Med den digitala utvecklingen har många fördelar tillkommit. Till exempel finns mycket mer information tillgänglig och det är lättare för en enskild person att komma till tals, till exempel genom tidningars kommentarsfält samt de sociala medierna. Samtidigt har många lokalredaktioner lagts ner på senare år och den utvecklingen ser fortsatt dyster ut. Bakgrunden är främst att annonspengar har flyttats till andra ställen på internet.

Det finns fortfarande många som är villiga att betala för att få sina nyheter. Det finns dock svårigheter att få tillgång till media i hela landet. Dels är det på vissa håll svårt att få ut fysiska tidningar eftersom det är problem med distributionen, dels är det svårt i stora delar av landet att få tillgång till media eftersom det inte går att komma åt internet. För att alla ska få chans att ta del av journalistiken krävs att den fysiska tidningen kan komma hem till brevlådan och för detta behövs stöd till samdistribution där så behövs. Centerpartiet var i presstödskommittén pådrivande för samdistribution av tidningar och post i syfte att uppnå bättre tillgänglighet, samt spara på miljö och ekonomi. Det skall vara "morgontidningens tidslogik" som styr flödet av utdelning.

Utbyggnaden av bredband är en ödesfråga för tillgängligheten till nyheter på digital väg. Alla ska kunna vara en del av det digitala samhället och Centerpartiet vill därför se en digital allemansrätt som garanterar stabil och snabb uppkoppling i hela landet. För att nå målet om en digital allemansrätt verkar Centerpartiet för att höja regeringens mål om 90 % bredbandstäckning till att 100 % av hushållen i landet får tillgång till bredband.

En betydande förändring de senaste åren är att andelen nyhetsundvikare har ökat från 8 procent till 17 procent mellan 1986 och 2013. Det handlar om personer som undviker traditionella nyhetsmedier. Detta riskerar att skapa en stor kunskapsklyfta. Dessutom finns en tendens att medierna blir smalare och att man som nyhetskonsument vänder sig till medier som bara bekräftar den egna världsbilden. Båda dessa tendenser gör det demokratiska samtalet svårare att föra. Det går inte på samma sätt som tidigare att utgå ifrån att det finns en lika bred baskunskap om samhället som grund för ett samtal. Med detta kommer också ett allt större behov för förståelse av källkritik. Public service har också en viktig roll när det finns ett stort allmänintresse för bevakning av exempelvis en större idrottstävling.

Till detta kommer hat och hot på nätet som ofta drabbar journalister och andra som uttrycker sina åsikter och som gör att priset för att säga vad man tycker kan bli mycket högt. Det är av största vikt att arbeta brett för att komma till rätta med detta. Nu krävs snabba åtgärder för att säkra tillgång till en professionell lokaljournalistik.

Reklamskatten som enbart finns på annonser i tryckt kommersiell media måste avskaffas och moms på tryckt och digital media likställas. Presstödet har fyllt och fyller fortfarande en viktig funktion. Vi står bakom den sjupartiöverenskommelse som

träffats i Riksdagen våren 2015 om regler för presstödet som bygger på huvudförslagen i presstödskommittén. Med de snabba förändringar som sker på marknaden behöver vi noga följa utvecklingen för lokaljournalistiken och vara beredda att snabbt föreslå nya åtgärder för att säkra tillgången till en allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet. Public service spelar en stor roll för spegling av hela landet. Den behövs sida vid sida av de privata aktörerna för att ha en mångfald av perspektiv. Ett fortsatt brett uppdrag för public service är centralt för att utbudet ska vara fortsatt relevant för många i Sverige.

Centerpartiet vill:

1. främja ett brett kulturliv där nya digitala kulturella uttryck och mångkultur frodas sida vid sida med traditionella kulturformer och där kulturella och kreativa näringar blomstrar.
2. fortsätta att decentralisera svensk kulturpolitik genom att bland annat inrätta ett nationellt kulturhuvudstadsår och ytterligare utveckla kultursamverkansmodellen genom att utöka finansieringen till regional kulturverksamhet. Behåll dock en viss översikt för att värna tillgången på kultur i hela landet.
3. använda framträdande regionala scener som ordinarie spelplatser för de nationella aktörerna för att främja och inspirera, men utan att konkurrera ut den regionala kulturen.
4. att en reform genomförs på immaterialrättsområdet med en balans mellan rättighetshavarens och allmänhetens intresse, för att säkerställa att såväl patent- som upphovsrätt är modern och fungerande i ett digitalt samhälle.
5. öka det kulturella utbytet med övriga världen, exempelvis genom samarbete med vänorter och ökad aktivitet inom området via våra ambassader och konsulat.
6. tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och betydelse genom att uppmärksamma deras viktiga insatser och ge rimligare regelverk för verksamheterna genom att tillsätta en föreningsrättsutredning.
7. förbättra möjligheterna för civilsamhället att medverka till integration och ökad delaktighet i samhället genom mer samverkan, ökad tillgång till lokaler och ökade möjligheter för studieförbunden och andra aktörer att bedriva verksamhet för nyanlända
8. utveckla modeller för partnerskap mellan ideella organisationer, offentliga organ och näringsliv för att skapa möjligheter till fler samarbeten.
9. stödja de allmänna samlingslokaler i stadsmiljö och på landsbygden som erbjuder en öppen mötesplats för mångfald, kultur, möten och demokrati.
10. avskaffa reklamskatten som finns på annonser i tryckt kommersiell media och likställa momsens på tryckt och digital media.
11. bevaka utvecklingen för lokalmedia samt vid behov snabbt föreslå åtgärder för att säkra tillgången till en allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet.
12. utreda en grundnivå för mediedistribution ur ett demokratiperspektiv samt se en digital allemansrätt som ger förutsättningar till att ta del av media i hela landet.
13. att Centerpartiet för att nå målet om en digital allemansrätt verkar för att höja regeringens mål om 90 % bredbandstäckning till att 100 % av hushållen i landet får tillgång till bredband.